

Narvik-avtalen og general Ruges ære

Avslutningsord til h.r.adv. Sven Arntzen
fra statsstipendiat, adv. Sverre Hartmann

114571

Høyesterettsadvokat Sven Arntzen ønsker ikke å erkjenne at general Ruges egne skriftlige ord på handlingstiden kunne sette et solid punktum. Istedenfor et svar på mitt spørsmål av 12. mai innleder herr Arntzen en omgående bevegelse med en rekke nye uriktige påstander den 15. mai. (Aftenposten s. 2).

a) «Ingen norsk instans er ansvarlig for det dokument som herr Hartmann her (Aktuell 1970 nr. 35) har presentert som en tysk-norsk avtale. Dokumentet er, såvidt jeg forstår, funnet av herr Hartmann i et eller annet tysk arkiv».

Nei, det bekreftede dokument med referat av avtalen av 11. juni 1940 og med angivelse av kontrahentenes navn, er ikke funnet av meg i et eller annet tysk arkiv, men er foreløpig innkjøpt for offentlige midler som del av en større serie mikrofilmer fra USA til Historisk Institutt ved Oslo universitet (professor Skodvin), der det ligger til kontroll av innhold og bekreftende underskrifter av gud, men ikke hvermann. Magne Skodvin har ikke etterkommet min anmodning i Aftenposten om å gjengi dokumentet av 12. juni 1940 i faksimile og herr Arntzen har heller ikke bemerket dette.

b) TH kjedsommelighet: Ruges eget brev av 23. juni 1940 bekrefter hovedpunktet i Narvik-avtalen, inklusive klausul om hemmeligholdelse. Og den tyske skriftlige demobiliseringsordre av 7. juli 1940 (fra tidl. forsvarssjef Os' arkiv) bekreftet av den norske lokale forsvarssjefens adjutant, henviser uttrykkelig til Trondheimsavtalen av 10. juni, inklusive Narvik-tillegget av 11. juni 1940 mellom de to overkommandoer, som det logiske og avtalemessige grunnlag for å demobilisere de gjensvarende norske tropper under tysk ordre. Dokumentet er forevist i Aftenpostens redaksjon.

c) Ingen, uten de naive, tror vel at de militære sjefer kan eller kunne avsette regjeringen. Derfor ble da også ordet avsatt i presentasjonen i Aktuell satt i anførselstegn til ihukommelse for den oppmerksomme leser. Men Forsvarets Overkommando og andre kunne holde regjeringen i London de facto utenfor. Kilde: tidligere justisminister Tørje Wold, tidl. kirke- og undervisningsminister Nils Hjeltnetveit.

Og i tilknytning til dette punkt i Aktuell nr. 35 understreket jeg: «Handlinger, unnlatelser og motiver må selvfølgelig ses på bakgrunn av tidensforutsetninger og i en historisk sammenheng. Og nvensone spiller også en rolle. Dette være sagt med det samme for å forhindre forhastede slutninger og misforståelser.» — Det er min «sensasjonspregede fremgangsmåte».

d) Siden herr Arntzen reiser spørsmålet om general Ruges ære og general Ruges minne er det nødvendig å gjøre Dem og Aftenpostens lesere oppmerksom på følgende: Hele sakskomplekset omkring Narvik-avtalens realitet var avklart mens general Ruge levde, i 1952 og 1954. I Dagbladet 13. mars 1954 side 9 skrev jeg under mellomoverskriften: Fylkesmannen som psykologisk buffer! «Og så ble det inngått avtale (fremhevet her) om at de norske bataljoner og det ene batteri skulle få sine direktiver fra den tyske overkommando via fylkesmannen i Finnmark. Det var en høyst kinkig situasjon for general Ruge. Men han måtte redde det som reddes kunne. Det lot seg ikke gjøre — i hvert fall ikke forsvare — å la Øst-Finnmark ligge som ingenmannsland.» Og noen linjer lenger nede: «Den nye ordning var høyst labil. Og den var i det ytre tålelig — fordi fylkesmann Gabrielsen utgjorde et avskjermende mellomledd — som en slags psykologisk buffer — og fordi major Neef aldri satte spørsmålet på spissen... Med von Schlebrügge som forbindelsesoffiser inntrådte en endring. Og daværende løytnant N. A. Riise-Hanssen,

Ruges forbindelsesoffiser... fikk sandelig føle tydelig nok hvordan spørsmålet ble satt på spissen... Og innen et par dager forelå kravet: von Schlebrügge ønsket å ta den direkte kommando over de norske troppene, til og med heise det tyske flagg i den norske leire og forlegninger. Majoren var ingen tilhenger av halve løsninger. Forsvarets Overkommando bemerket at da kunne man ikke ta ansvaret for troppenes reaksjon.»

29. mars 1954 sendte general Ruge meg et brev som sluttet med ordene: «Ellers takk for velvillig behandling i Deres artikkel av 13. 3.»

e) Når De, herr Arntzen, karakteriserer opplysningene om det norske underordningsforholdet som grovt ærekrenkende for general Ruges minne, så er dette sett fra en annen synsvinkel — forutsatt at avtalen er den realitet som general Ruges egne ord står som garanti for — en ytterst alvorlig kritikk nettopp mot Otto Ruge for hans handlinger. En slik kritikk har jeg aldri fremført og kommer jeg heller ikke til å fremføre. Hvem som burde fremføre en unnskyldning overfor generalens etterlatte overlater jeg til Dem, høyesterettsadvokat Arntzen, å ta opp til alvorlig overveelse.

Dette er mine sluttord med takk til Aftenpostens redaksjon for fair behandling av en omfattende meningsutveksling. Hensynet nettopp til general Ruges minne gjorde det nødvendig å gå noe i detalj for jeg fant å kunne sette et stort punktum.

Elksmarka, 15. mai 1971
Sverre Hartmann.

No.

Anerkjente leverandører

De har sikkert hørt navnene før, og vet at de står for kvalitet: Barwick Carpets, Bond Worth, Casco, Dansk Tufting, de Poortere, DLW Norge, Dyno, Ege Tepper, Fagertun, Gamlestaden, Gram, Halden, Heuga, Højer, Kasthall, Kosset, Lambo, Linko, Lusotofu, Nyffloor, Rieber, Stoddard, Svängstad, Taberg, Tarkett, Trend Mills, Vistedes, Wahlbeck, Weston, Wiener Teppich, Wittrup.